

Commissie Fysiek Domein en Middelen

Voorstel

Vergadering van 6 juni 2019

Ontwerpbegroting 2020 VRD, Jaarverslag en -rekening 2018 VRD en een verzoek om een aanvullende financiële bijdrage voor de reserves. - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur

Beknopte samenvatting

In dit voorstel worden het jaarverslag en de -rekening 2018 VRD samen met de ontwerp-begroting 2020 VRD en een verzoek om een aanvullende financiële bijdrage voor de reserves, aangeboden aan uw college. Na kennisname worden de stukken met betrekking tot de ontwerpbegroting 2020 en de aanvullende bijdrage voor de reserves aan de raad aangeboden.

Besluit

Besluitpunt 1

kennismemen van het Jaarverslag 2018 VRD en de Jaarrekening 2018 VRD

Besluitpunt 2

de raad voorstellen:

1. Kennis te nemen van het Jaarverslag en -rekening 2018 VRD en de ontwerpbegroting 2020;
2. Een zienswijze in te dienen waarbij wij niet instemmen met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage en uitgaan van het hanteren van de nullijn in de begroting 2020 e.v. van de de VRD, ten opzichte van 2019.

Motivering

Aanleiding en context

Op 27 maart 2019 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe de ontwerpbegroting 2020 voorlopig vastgesteld en besloten om de gemeenten te verzoeken de reservepositie van de VRD aan te vullen. De reden dat een aanvullende bijdrage wordt gevraagd staat tevens in het Jaarverslag en -rekening 2018 VRD, namelijk dat de droogte en het op orde houden van de paraatheid van de brandweer hebben geleid tot extra kosten voor 2018.

De ontwerpbegroting 2020 wordt voor een zienswijze aan de raad aangeboden.

In de ontwerpbegroting staan de volgende belangrijkste ontwikkelingen beschreven:

Transitie naar nieuw model brandweezorg

Het huidige organisatiemodel van de brandweer met de inzet van vrijwilligers loopt op de langere termijn tegen de grenzen van het eigen stelsel aan. Door de strengere eisen en regels aan de vrijwilligers en de veranderingen in de samenleving wordt het moeilijker om geschikte vrijwilligers te vinden en te binden. Als de brandweer blijft doen wat zij altijd deden wordt de brandweezorg steeds duurder en dat baart zorgen.

In de bijeenkomsten met het bestuur en gemeenteraden in de afgelopen periode zijn deze ontwikkelingen een belangrijk onderwerp van gesprek. De VRD prioriteert haar opgave om tot een andere wijze van brandweezorg te komen die nodig is om de hulpverlening aan de inwoners goed en financieel verantwoord te kunnen blijven organiseren. Uitgangspunt hierin is het behoud van vrijwilligheid bij de Drentse brandweerkorpsen en het tonen van lef om buiten bestaande en landelijke kaders te denken.

Voor deze opgave hebben de gemeenten in 2019 extra financiële middelen beschikbaar gesteld. Het bestuur heeft besloten om een deel van deze middelen in te zetten om een transitiebegeleider aan te stellen die deze transitie naar een andere wijze van brandweezorg de komende jaren gaat begeleiden.

Voor 2020 betekent dit:

- lokale wervingsacties
- de ontwikkeling van paraatheidssystemen doorzetten
- ondersteunen van een gezonde levensstijl
- variabele voertuigbezetting met minder personeel

De samenwerking van crisisbeheersing in Drenthe

Om in de snel veranderende samenleving risico's te blijven signaleren en voorbereid te zijn om op te treden bij rampen en crises, is een crisisorganisatie nodig die net zo flexibel en wendbaar is als de verschillende vormen waarin verstoringen of bedreigingen op ons af komen. In 2020 zijn de veranderingen in de crisisorganisatie doorgevoerd naar aanleiding van de evaluatie in 2018. Een crisis wordt niet door één partij opgelost maar door een efficiënt samenwerkend netwerk van organisaties.

Landelijke ontwikkelingen

- In 2020 treedt een wetswijziging in werking die regelt dat in Nederland op 10 locaties een meldkamer wordt gevestigd en dat deze meldkamers meer op elkaar zijn aangesloten en werken vanuit één beheersorganisatie.
- Voorbereiding op de Omgevingswet
- Voorbereiding op de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren.

Beoogd resultaat

uw college en de raad in kennis stellen van de financiële stukken van de Veiligheidsregio Drenthe en de raad de mogelijkheid geven een zienswijze in te dienen.

Argumentatie

Het jaarverslag en -rekening 2018 geven de volgende inhoudelijke en financiële prestaties aan:

Inhoudelijk:

In 2018 is gezamenlijk geconcludeerd, dat door de veranderende samenleving een nieuwe oriëntatie nodig is op de wijze waarop gemeenten, netwerkpartners en de VRD de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing met elkaar willen organiseren.

2018 was een jaar van extreme droogte en veel inzetten.

In de periode mei t/m oktober waren er 600 incidenten (in 2017 waren dit in dezelfde periode 360 incidenten).

In 2018 is ook gebleken, dat de paraatheid van de brandweer steeds meer onder druk komt te staan. Dit uit zich doordat de helft van de Drentse brandweerposten – met name overdag – moeite heeft om de brandweerauto te bezetten.

Daarnaast hebben o.a. de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- ondersteuning GHOR bij zorginstellingen i.v.m. zorgcontinuïteit
- nieuwe inzet tactieken ingezet om veiligheidsrisico's te beperken
- campagne “maak van je roze wolk geen rookwolk” voor jonge ouders
- “Pelletkachel veiligheid” website geopend
- risico-index natuur afgerond
- brandweervrouwen 2-daags landelijk
- 3 jeugdbrandweerleden doorgestroomd naar reguliere brandweer
- “moreel kompas” in plaats van ambtseed met medewerkers op gang gebracht
- “Omgaan met stressvolle situaties” training opgestart i.h.k.v. de veilige publieke taak.

Financieel:

De onderstaande ontwikkelingen in 2018 hebben geleid tot een tekort, de kosten waren € 637.000 meer dan begroot:

- de extreme droogte met als gevolg vele en langdurige (natuur)branden. Ook hebben er negen GRIP-incidenten plaatsgevonden, met in het bijzonder de grote natuurbrand in Wateren. De kosten voor inzet brandweer personeel en materieel vallen daardoor in 2018 € 250.000,- hoger uit dan vooraf begroot.
- krapte bij de vrijwillige brandweer in de dagsituatie. Het jaarresultaat over 2018 laat zien dat de kosten voor vrijwilligheid met € 250.000,- zijn toegenomen.
- daarnaast is bij de accountantscontrole geconstateerd dat over de periode 2014-2019 voor negen personen geen verplichte werkgeverspremie Zorgverzekeringswet is afgedragen. Dat heeft geleid tot een extra kostenpost van € 107.000,-

Ontwerpbegroting 2020 VRD

Inhoudelijk

In de aanleiding en context staan de belangrijkste ontwikkelingen beschreven. M.b.t. de inzet van vrijwilligers heeft de VRD te maken met strengere eisen en regels, daarnaast wordt het door de veranderingen in de samenleving moeilijker om geschikte vrijwilligers te vinden en te binden. Binnen de VRD lopen er op dit moment diverse pilots om te onderzoeken of het mogelijk is om - binnen het huidige stelsel - met slimme technieken en aangepaste procedures de paraatheid op niveau te houden. Om de hulpverlening aan de inwoners goed en financieel verantwoord te kunnen blijven organiseren,

is voor de toekomst is een transitie van de brandweezorg nodig. Om dit in gang te zetten is het nodig om een begeleider aan te stellen, die deze ingewikkelde transitie begeleidt en vooral de communicatie coördineert. Het bestuur heeft op 27 maart besloten om deze transitiebegeleider aan te stellen.

Financieel

Zoals eerder aangegeven, hebben de extra inzetten door de droogte en het op orde houden van de paraatheid van de brandweer geleid tot extra kosten voor 2018. Deze tekorten zijn gedekt uit de algemene reserve en de bestemmingsreserve 'Rampenpot'. Deze reserves moeten om de volgende redenen worden aangevuld:

- De omvang van de algemene reserve daalt beneden de bestuurlijke kaders
- Het is wenselijk een financiële buffer te hebben voor rampen en meer gemiddeld inzetten.

Het bestuur heeft besloten om de reserves aan te vullen tot € 250.000. Voor de gemeenten wordt dit beperkt tot een totale aanvulling van € 80.000. Voor Westerveld betreft het een financiële aanvulling van € 17.494.

De ontwerpbegroting 2020 is op basis van de kaderbrief opgesteld. Op deze kaderbrief heeft de raad een zienswijze ingediend, namelijk dat de VRD op korte termijn de uitkomsten van de experimenten kenbaar maakt en dat voor het indienen van investeringen en experimenten de VRD in de toekomst meer moet zoeken naar middelen binnen de eigen begroting.

De gemeentelijke bijdrage voor 2020 bedraagt € 1.134.225 (in 2019 bedraagt dit € 1.084.875).

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord werken

n.v.t.

Kanttekening en risico's

Hoewel het belang van een goede organisatie, die berekend is op haar taak tijdens een ramp of crisis, evident is, speelt tevens het belang van kostenbeheersing - gelet op de ontwikkeling van onze gemeentefinanciën - een rol.

Aanpak/uitvoering en communicatie

Na instemming met het collegevoorstel de raad voorstellen om:

- kennis te nemen van het jaarverslag en de -rekening 2018 VRD
- kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2020.
- een zienswijze op de ontwerpbegroting 2020 in te dienen.

Integrale advisering

Intern

Duiding integrale advisering

Het jaar 2018 wordt positief afgesloten (€ 363.000), maar dit is alleen doordat er eerder een storting vanuit de reserve is gedaan van € 500.000. Door deze storting en het resultaat komt het Eigen Vermogen op € 240.000 (is 0,8% van het begrotingstotaal). Dit is eigenlijk te laag om voldoende reserves te hebben waardoor er een extra bijdrage aan de gemeenten gevraagd wordt van € 250.000, wat resulteert in een bijdrage voor Westerveld van circa € 17.500. In de voorjaarsrapportage

Westerveld is deze bijdrage meegenomen en wordt de indexering verwerkt in de begroting (wordt aangekondigd in de voorjaarsrapportage). De extra bijdrage is ook t.b.v. een aanvulling op de rampenpot die vorig jaar benut is voor de bekostiging(€ 80.000) van de calamiteiten als gevolg van de extreme droogte. Het Eigen Vermogen komt dan op een acceptabele 1,65% van het begrotingstotaal en de rampenpot is niet volledig aangevuld maar aangevuld op een noodzakelijk niveau (gebaseerd op de uitgaven van 2018).

Verder is er een toename van de kosten voor vrijwilligers en personeel. Qua reserves e.d. zijn de risico's voldoende afgedekt en de begroting lijkt met reële bedragen opgesteld.

Evaluatie

n.v.t.

Kosten, baten, dekking

zie de beschrijvingen in de onderdelen Argumenten en Integrale advisering met de duiding vanuit financieel control

Bijlagen

1. 01 Brief bij Jaarverslag en jaarrekening 2018 Veiligheidsregio Drenthe.pdf
2. 02 Jaarverslag en jaarrekening 2018 Veiligheidsregio Drenthe.pdf
3. 01 Brief Westerveld bij Ontwerpbegroting 2020 Veiligheidsregio Drenthe.pdf
4. 02 Ontwerpbegroting 2020 Veiligheidsregio Drenthe.pdf
5. br.zienswijzeontwerpbegroting2020VRD.raad.doc